

НАЦІОНАЛЬНИЙ СТАНДАРТ УКРАЇНИ

**ДСТУ EN 12597:201X
(EN 12597:2014, IDT)**

**Бітум та бітумні в'язучі
ТЕРМІНОЛОГІЯ**

(Проект, перша редакція)

Київ
ДП «УкрНДНЦ»
201X

ПЕРЕДМОВА

- 1 РОЗРОБЛЕНО: Державне підприємство «Державний дорожній науково-дослідний інститут імені М. П. Шульгіна» ТК 307 «Автомобільні дороги і транспортні споруди»
- 2 ПРИЙНЯТО ТА НАДАНО ЧИННОСТІ: наказ Державного підприємства «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості» (ДП «УкрНДНЦ») від «___» _____ № _____, з 201X-XX-XX
- 3 Національний стандарт відповідає EN 12597:2014 «Bitumen and bituminous binders - Terminology» (Бітум та бітумні в'язучі. Термінологія)
Метод прийняття – перевидання (переклад)
Ступінь відповідності – ідентичний (IDT)
Переклад з англійської (en)
- 4 Цей стандарт розроблено згідно з правилами, установленими в національній стандартизації України
- 5 УВЕДЕНО ВПЕРШЕ

**Право власності на цей національний стандарт належить державі.
Заборонено повністю чи частково видавати, відтворювати
здля розповсюдження і розповсюджувати як офіційне видання
цей національний стандарт або його частини на будь-яких носіях інформації
без дозволу ДП «УкрНДНЦ» чи уповноваженої ним особи.**

ДП «УкрНДНЦ», 201X

ЗМІСТ

	С.
Національний вступ.....	IV
1 Сфера застосування.....	1
2 Терміни та визначення понять.....	3
Додаток НА (довідковий) Абетковий покажчик українських термінів.....	11
Додаток НБ (довідковий) Бібліографія.....	13

НАЦІОНАЛЬНИЙ ВСТУП

Цей національний стандарт ДСТУ EN 12597:201X (EN 12597:2014, IDT) «Бітум та бітумні в'язучі. Термінологія», прийнятий методом перевидання (перекладу), - ідентичний щодо EN 12597:2014 (версія en) «Bitumen and bituminous binders - Terminology».

Технічний комітет, відповідальний за цей стандарт в Україні, - ТК 307 «Автомобільні дороги і транспортні споруди».

У цьому національному стандарті зазначено вимоги, які відповідають законодавству України.

До стандарту внесено такі редакційні зміни:

- слова «цей європейський стандарт» замінено на «цей стандарт»;
- структурні елементи стандарту: «Титульний аркуш», «Передмову», «Національний вступ», першу сторінку та «Бібліографічні дані» оформлено згідно з вимогами національної стандартизації України;
- вилучено «Передмову» до EN 12597:2014 як таку, що безпосередньо не стосується технічного змісту цього стандарту;
- рисунок подано відразу після тексту, де вперше виконано посилання на нього;
- після позначення документів, наведених на рисунку 1, надано їх порядковий номер в «[ ]» (квадратних дужках) згідно з додатком НБ;
- долучено довідковий додаток НА (Абетковий покажчик українських термінів);
- долучено довідковий додаток НБ (Бібліографія).

Копії нормативних документів, на які є посилання в цьому стандарті, можна отримати в Національному фонді нормативних документів.

НАЦІОНАЛЬНИЙ СТАНДАРТ УКРАЇНИ

**Бітум та бітумні в'язучі
ТЕРМІНОЛОГІЯ**

Bitumen and bituminous binders
TERMINOLOGY

Чинний від 201X-XX-XX

1 СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ

Цей стандарт установлює терміни та визначення понять у сфері дорожніх та промислових бітумів різних типів і в'язучих, отриманих на їх основі.

Цей стандарт охоплює матеріали тільки в межах CEN/TC 336, тобто тільки бітуми та бітумні в'язучі. Він не поширюється на вуглеводневі в'язучі ненафтового походження, такі як кам'яновугільні смоли і їх похідні або на природні бітуми. Тим не менше, деякі терміни та визначення понять наведені для певних неохоплених та споріднених матеріалів. Відповідні терміни були введені в результаті їх появи у визначенні матеріалу або процесу з метою уникнення будь-якої двозначності.

Матеріали, що охоплюються цим стандартом наведені на рисунку 1.

Примітка. На рисунку 1 також вказано чітку відмінність між матеріалами в сфері та поза сферою CEN/TC 336.

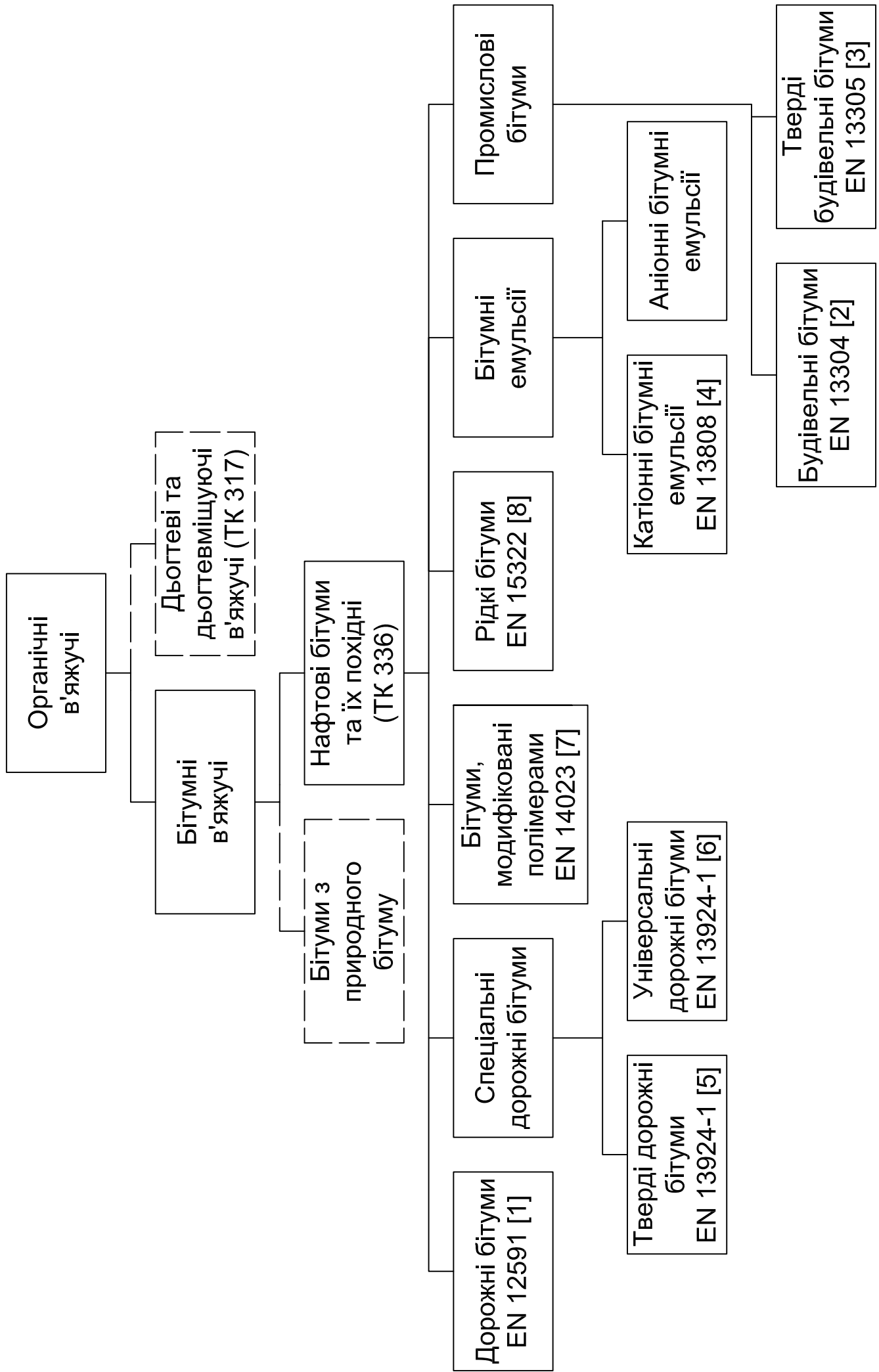

Рисунок 1 - Термінологія органічних в'язучих

2 ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ

У цьому стандарті встановлено такі терміни та визначення понять.

Примітка. Додаткову інформацію наведено в примітках.

2.0 в'яжуче

Матеріал, що склеює мінеральні матеріали та забезпечує когезію суміші.

en binder
fr liant
de Bindemittel

Примітка. В'яжуче дозволяє склеїти будь-які тверді матеріали

2.1 в'яжуче органічне

Загальний термін для клеючого матеріалу, що містить бітум або дьоготь, або бітум та дьоготь.

en hydrocarbon binder
fr liant hydrocarboné
de Kohlenwasserstoff-Bindemittel

Примітка. Термін не є точним з наукової точки зору у тому сенсі, що матеріали, які визначаються цим терміном, містять і неорганічні компоненти. Однак його було запропоновано для того, щоб мати можливість застосовувати термін «бітумне в'яжуче» виключно для матеріалів, які отримують не у процесі піролізу

2.2 бітум

Органічний водонепроникний, клейкий і нелетучий матеріал, що отримують з сирової нафти або який входить до складу бітумомінеральних порід, і є повністю або майже повністю розчинним у толуолі та має дуже в'язку або тверду консистенцію за температури навколишнього середовища.

en bitumen
fr bitume
de Bitumen

Примітка. Певні марки бітуму використовують для дорожнього та промислового будівництва, наприклад, бітуми з певною пенетрацією використовуються для промислових

цілей, таких як у виробництві покрівельних матеріалів та інших гідроізоляційних мембран

2.2.1 бітумний

Прикметник, що застосовують до в'язучих, суміші в'язучих і мінеральних матеріалів і в більш широкому сенсі до будь-якого матеріалу, що містить бітум.

en bituminous
fr bitumineux
de bitumenhaltig

Примітка. Не поширюється на матеріали, що містять дьоготь

2.2.2 бітумне в'язуче

Клеючий матеріал, що містить бітум.

en bituminous binder
fr liant bitumineux
de bitumenhaltiges Bindemittel

Примітка 1. Бітумне в'язуче може знаходитись в будь-якій з таких форм: немодифіковане, модифіковане, окислене, змішане, розріджене, емульговане.

Примітка 2. Для уникнення двозначності завжди можна використовувати термін, що чітко дає опис в'язучого, яке використовується

2.3 дорожній бітум

Бітум, що використовують для обволікання мінеральних матеріалів і/або відновлення асфальтобетону, в основному застосовують при будівництві та експлуатації шарів дорожнього одягу та гідротехнічних робіт.

en paving bitumen
fr bitume routier
de Straßenbaubitumen

Примітка. В Європі найбільш поширені марки дорожнього бітуму характеризують пенетрацією за температури 25 °C з максимальним значенням до 900 × 0,1 мм. Більш пластичні марки зазначено в пункті 2.3.1

2.3.1 пластичний дорожній бітум

Дорожній бітум, що в основному використовується при виробництві пластичного асфальтобетону.

en soft paving bitumen
fr bitume routier mou
de Weiches Straßenbaubitumen

Примітка. В Європі марки пластичного бітуму визначають за їх в'язкістю за температури 60 °C

2.3.2 твердий дорожній бітум

Дорожній бітум, що головним чином використовують при виробництві асфальтобетону з високим модулем пружності.

en hard paving bitumen
fr bitume routier dur
de hartes Straßenbaubitumen

Примітка. Як правило, в Європі значення penetрації твердих дорожніх бітумів не більше ніж 25 × 0,1 мм

2.3.3 бітум, отриманий продувкою повітрям

Бітум, який був вироблений окисленням в м'яких умовах, з метою виробництва бітуму, що задовольняє технічні вимоги до дорожніх бітумів.

en air-rectified bitumen
fr bitume rectifié à l'air
de air-rectified Bitumen

Примітка. Бітуми, отримані продувкою повітрям, мають індекс penetрації до плюс 2,0

2.4 модифікований бітум

Бітумне в'язуче, реологічні властивості якого були модифіковані при виробництві шляхом застосування хімічних добавок.

en modified bitumen
fr bitume modifié
de modifiziertes Bitumen

Примітка 1. В цьому контексті, «хімічна добавка» включає натуральний каучук, синтетичні полімери, воски, сірку і деякі металоорганічні сполуки, але не кисень або «каталізатори» окислення, такі як хлорид заліза, фосфорна кислота і п'ятиокис фосфору. Волокна і неорганічні порошки («наповнювачі») не є

модифікаторами бітуму. Модифіковані бітуми можуть бути використані «напрямую» або у розрідженому вигляді чи вигляді емульсії, або в суміші з (наприклад) природним бітумом.

Примітка 2. Особливий випадок наведено в 2.4.1

2.4.1 бітум, модифікований полімером

Модифікований бітум, в якому в ролі модифікатора використано один або кілька органічних полімерів

en polymer modified bitumen
fr bitume modifié par des polymères
de bitume-polymère
polymermodifiziertes Bitumen

2.5 спеціальний бітум

Бітум, вироблений із спеціальними властивостями.

en special bitumen
fr bitume spécial
de Spezialbitumen

Примітка. Включає емульговані бітуми, пігментовані бітуми, бітуми стійкі до дії палива тощо

2.5.1 універсальний бітум

Спеціальний бітум для дорожнього будівництва, що є менш чутливим до температури ніж дорожній бітум, а також має позитивний індекс penetрації

en multigrade bitumen
fr bitume multigrade
de Multigrade Bitumen

2.6 промисловий (будівельний) бітум

Бітум, що використовується в сферах, не пов'язаних з будівництвом або експлуатацією шарів дорожнього одягу

en industrial bitumen
fr bitume industriel
de Industriebitumen

2.6.1 промисловий (будівельний) окислений бітум

Бітум, реологічні властивості якого були істотно змінені в результаті реакції з повітрям за підвищених температур.

en oxidized bitumen
fr bitume oxydé
de Oxidationsbitumen

Примітка 1. Промислові (будівельні) окислені бітуми мають індекс пенетрації більше ніж 2,0.

Примітка 2. Ці матеріали також іноді називають «бітум окислений продувкою повітрям»

2.6.2 твердий промисловий бітум
 Бітум для промислового застосування, що відзначається твердими і крихкими властивостями за температури навколишнього середовища.

en hard industrial bitumen
 fr bitume industriel dur
 de Hartbitumen

Примітка. Твердий промисловий бітум, матеріал, що класифікують за межею значень температури розм'якшеності кратною п'яти і позначають буквою «Н» перед цими значеннями

2.7 розріджувач / розчинник
 Рідина, яку додають до іншої рідини з метою зменшення її в'язкості.

en flux / cut-back solvent
 fr fluxant / fluidifiant
 de Fluxmittel / Verschnittmittel

Примітка. Ці рідини можуть бути отримані з різних джерел, в тому числі з продукції мінерального або рослинного походження

2.7.1 розріджувач або розріджуваче масло
 Відносно нелеткі рідини (масла), що використовують при виробництві повільногустіючих розріджених бітумів

en flux or flux oil
 fr fluxant ou huile de fluxage
 de Fluxmittel oder Fluxöl

2.7.2 розчинник для розрідження
 Відносно летка рідина, яку використовують при виробництві середньогустіючих розріджених бітумів

en solvent for cut-back
 fr fluidifiant
 de Verschnittmittel

2.8 середньогустіючий розріджений бітум
 Бітум, в'язкість якого була

en cut-back bitumen
 fr bitume fluidifié
 de verschnittenes Bitumen

зменшена додаванням відносно леткого розчинника (2.7.2)

2.8.1 нафтовий середньогустіючий розріджений бітум

en petroleum cut-back bitumen
fr bitume fluidifié pétrolier
de Kaltbitumen

Бітум, в'язкість якого була зменшена додаванням леткого розчинника, отриманого з нафти.

Примітка. Як правило, використовують розріджувачі уайт-спірит та гас нафтового походження

2.9 повільногустіючий розріджений бітум

en fluxed bitumen
fr bitume fluxé
de gefluxtes Bitumen

Бітум, в'язкість якого була зменшена шляхом додавання відносно нелеткого розріджувача масла (2.7.1)

2.9.1 біо-розріджений повільногустіючий бітум

en bio-fluxed bitumen
fr bitume bio-fluxé
de agrochemisch gefluxtes Bitumen

Бітум, в'язкість якого була зменшена додаванням відносно нелеткого масла, отриманого з рослинних або тваринних жирів

2.9.2 вуглехімічний повільногустіючий розріджений бітум

en carbochemical fluxed bitumen
fr bitume fluxé carbochimique
de carbochemisch gefluxtes Bitumen

Бітум, в'язкість якого була зменшена шляхом додавання відносно нелеткого розріджувача, отриманого з продуктів на основі кам'яновугільної смоли.

Примітка. Вуглехімічні продукти отримують при піролізі вугілля

2.9.3 нафтовий повільногустіючий розріджений бітум

en petroleum fluxed bitumen
fr bitume fluxé pétrolier
de Fluxbitumen

Бітум, в'язкість якого була зменшена шляхом додавання

відносно нелеткого розріджувача, отриманого з нафти

Примітка. Як правило використовують розріджувач газойль різного діапазону дистиляції

2.10 емульсія

Рідка система, в якій краплі рідини і/або тверді частинки дисперговані в рідині.

en emulsion
fr émulsion
de Emulsion

Примітка. Дисперсія є термодинамічно метастабільною

2.10.1 дисперсна фаза

Рідина, яка була диспергована в дисперсійному середовищі.

en dispersed phase
fr phase dispersée
de disperse Phase

Примітка. «Дисперсна фаза» також вживають як «дискретна фаза»

2.10.2 дисперсійне середовище

Рідина, в якій диспергована дисперсна / дискретна фаза.

en continuous phase
fr phase continue
de kontinuierliche Phase

Примітка. Як правило є водним розчином

2.10.3 емульгатор

Поверхнево-активна речовина, невелика кількість якої сприяє утворенню емульсії або підвищує її колоїдну стабільність

en emulsifier
fr émulsifiant
de Emulgator

2.10.4 бітумна емульсія

Емульсія, в якій дисперсною фазою є бітум.

en bituminous emulsion
fr émulsion de bitumen
de Bitumenemulsion

Примітка. Якщо не вказано інше, передбачається, що дисперсійним середовищем є водний розчин

2.10.4.1 аніонна бітумна емульсія

Емульсія, в якій емульгатор надає дисперсним краплям бітуму негативний заряд

en anionic bituminous emulsion
fr émulsion anionique de bitume
de anionische Bitumenemulsion

2.10.4.2 катіонна бітумна емульсія

Емульсія, в якій емульгатор надає дисперсним краплям бітуму позитивний заряд

en cationic bituminous emulsion
fr émulsion cationique de bitume
de kationische Bitumenemulsion

2.10.4.3 бітумна емульсія, модифікована полімером

Емульсія, в якій дисперсною фазою є бітум, модифікований полімером, або бітумна емульсія, модифікована полімерним латексом

en polymer-modified bituminous emulsion
fr émulsion de bitume-polymère
de polymermodifizierte Bitumenemulsion

2.11 асфальтобетонна суміш

Суміш мінеральних матеріалів і бітумного в'язучого

en asphalt
fr enrobé bitumineux
de Asphalt

2.12 природний бітум

Відносно твердий бітум, отриманий з природних родовищ, часто змішаний з дрібним або дуже дрібним мінеральним матеріалом, є фактично твердим за температури 25 °С та в'язкою рідиною за температури 175 °С.

en natural asphalt
fr asphalte naturel
de Naturasphalt

ДОДАТОК НА
(довідковий)
АБЕТКОВИЙ ПОКАЖЧИК УКРАЇНСЬКИХ ТЕРМІНІВ

А

аніонна бітумна емульсія.....	2.10.4.1
асфальтобетонна суміш.....	2.11

Б

бітум.....	2.2
бітумний.....	2.2.1
бітумне в'язуче.....	2.2.2
бітум, отриманий продувкою повітрям.....	2.3.3
бітум, модифікований полімером.....	2.4.1
промисловий (будівельний) окислений бітум.....	2.6.1
біо-розріджений повільногустіючий бітум.....	2.9.1
бітумна емульсія.....	2.10.4
бітумна емульсія, модифікована полімером.....	2.10.4.3

В

в'язуче.....	2.0
в'язуче органічне.....	2.1
вуглекислотний повільногустіючий розріджений бітум.....	2.9.2

Д

дорожній бітум.....	2.3
дисперсна фаза.....	2.10.1
дисперсійне середовище.....	2.10.2

Е

емульсія.....	2.10
емульгатор.....	2.10.3

К

катіонна бітумна емульсія.....	2.10.4.2
М	
модифікований бітум.....	2.4
Н	
нафтовий середньогустіючий розріджений бітум.....	2.8.1
нафтовий повільногустіючий розріджений бітум.....	2.9.3
П	
пластичний дорожній бітум.....	2.3.1
промисловий (будівельний) бітум.....	2.6
промисловий (будівельний) окислений бітум.....	2.6.1
повільногустіючий розріджений бітум.....	2.9
природний бітум.....	2.12
Р	
розріджувач / розчинник.....	2.7
розріджувач або розріджуюче масло.....	2.7.1
розчинник для розрідження.....	2.7.2
С	
спеціальний бітум.....	2.5
середньогустіючий розріджений бітум.....	2.8
Т	
твердий дорожній бітум.....	2.3.2
твердий промисловий бітум.....	2.6.2
У	
універсальний бітум.....	2.5.1

ДОДАТОК НБ
(ДОВІДКОВИЙ)
БІБЛІОГРАФІЯ

1 EN 12591 Bitumen and bituminous binders - Specifications for paving grade bitumens

2 EN 13304 Bitumen and bituminous binders - Framework for specification of oxidized bitumens

3 EN 13305 Bitumen and bituminous binders - Framework of specification of hard industrial bitumens

4 EN 13808 Bitumen and bituminous binders - Framework for specifying cationic bituminous emulsions

5 EN 13924-1 Bitumen and bituminous binders - Specification framework for special paving grade bitumen - Part 1: Hard paving grade bitumens

6 EN 13924-2 Bitumen and bituminous binders - Specification framework for special paving grade bitumen - Part 2: Multigrade paving grade bitumens

7 EN 14023 Bitumen and bituminous binders - Specification framework for polymer modified bitumens

8 EN 15322 Bitumen and bituminous binders - Framework for specifying cut-back and fluxed bituminous binders

---

Код згідно з ДК 004: 01.040.75; 01.040.91; 75.140; 91.100.50

Ключові слова: бітум, бітумне в'язуче, бітумна емульсія, дорожній бітум, органічне в'язуче, спеціальний дорожній бітум, термінологія.
